

Oorlogsrequiem lastig stuk in vreedestijd

MUZIEK WAR REQUIEM

★★★★★

Schuiven op de stoel bij Britten's War Requiem is niet te wijten aan de uitvoering. Die was prachtig.

AMSTERDAM Eén Damschreeuwer volstaat om een land te herinneren aan een oude wet: stilte vormt het hart van een dodenherdenking. De muziek zwijgt, de redenaar houdt z'n mond, de gedachten gaan uit naar hen die vielen. Een componist die broedt op een requiem voor twee wereldoorlogen, staat dan ook voor een lastige klus.

Toch wilde Benjamin Britten niet zwijgen. Sterker nog: voor de gecombineerde stootkracht van zijn *War Requiem* zijn maar liefst drie dirigenten nodig. Het is de reden waarom zondagavond Reinbert de Leeuw en Wilma ten Wolde de trap van het Concertgebouw afdaalden naast Jaap van Zweden, die het vanwege een blessure rustiger aan moet doen.

Benjamin Britten zelf dirigeerde destijds de première in Coventry. De Britse industriestad had in november 1940 de naziluchtmacht over zich heen gekregen en vierde in 1962 de wederopbouw van z'n kathedraal. Het werd een succes, al moest Britten op zoek naar een vervangster voor Ga-

lina Visjnevskaja. De sopraan werd door de Sovjetautoriteiten weggehouden bij haar medesolisten Peter Pears en Dietrich Fischer-Dieskau.

De sentimenten in Coventry, met z'n gehavende families en open wonden, stonden vermoedelijk haaks op de ontspannen sfeer van een stad in vreedestijd. Het viel in elk geval niet mee om anderhalf uur *War Requiem* te overbruggen in een neutrale, Amsterdamse concertzaal. Dat je soms ging schuiven op je stoel, lag evenwel niet aan Jaap van Zweden. Van een stroeve schouder was niets te merken en bij zijn hulpkrachten draaide de machinerie al even soepel.

Laat het prevelen en scanderen van

de Latijnse requiemtekst maar over aan het Groot Omroepkoor. Vertrouw de lyriek eromheen gerust toe aan de sopraan Evelina Dobratsjeva. En leg de loopgraafpoëzie van Wilfred Owen met een veilig gevoel in de kelen van tenor Anthony Dean Griffey (zijdeglans in de hoogte) en bariton Mark Stone (elke letter verstaanbaar).

Tot de ongemakkelijke plekken in Britten's partituur hoorde een 'Libera me' dat soms doorreutelde. Ook bij de koorstormen die werden aangewakkerd door de beukende trom van het Radio Filharmonisch Orkest, vielen vraagtekens te plaats. Hoe massaler het geweld waarmee de componist waarschuwde voor de waanzin,

hoe sneller je de oren wilde sluiten.

Maar prachtig bleef het opengewerkte 'Lacrimosa', met dat fluisterende koor, de lamenterende sopraan en een tenor die zich door fluwelen blazers liet omhelzen. Ook de zacht schommelende slotmaten werkten subliem: de engeltjeszang van het Nationaal Kinderkoor, het 'Let us sleep now' van de solisten, het Groot Omroepkoor dat met een zoemend 'Amen' in stilte vergeleed.

Guido van Oorschot

Benjamin Britten: War Requiem. Solisten, koren, Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Jaap van Zweden. Amsterdam, Concertgebouw, 30/5.